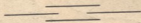

חשבת המהפכה

შინაარსი:

1. ქ. სენაკის ლენინის სახელ. ბავშთა კომ. ჯგუფი	1
2. ყაყაჩო—ლექსი გრ. კოლელიშვილის	2
3. ვანოს კნუტი,—ლეოსი	3
4. პატარა მონადირე—ლექსი ვარლ. რუხაძისა	7
5. ოთარის მოგზაურობა ბათომში—ნინო ნაკაშიძისა	8
6. ვინ რით მღერის—თარგ. პ. მიქელაძისა	13
7. რომელი ფრინველი რით იკვებება	22
8. ჩხრიალა გველი—ეურ. ბარაბანიდან	23
9. ერთი კოჭობი ჩქე—ფრანგულით პ. მირიანაშვილი	27
10. გასართობი	32

ყაყარო

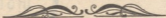
ითელ კაბა,
ტან წერწეტა
ეუახო,
ეანის ზღვაში
თავმოძმონედ
მაძაცობს.

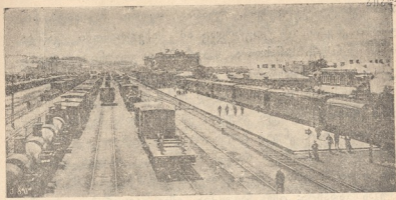
ქობა მოსხმულს,
მავი კუწი—
ხვეული,
გულს უხუტავს,
როგორც სათუთს
რჩეული.

ნაზი,
წუნბო სიოსგან
წმრიალა,
მწვანე ეანა
წითლად აბაციალა.

გ. კოლეღიშვილი.

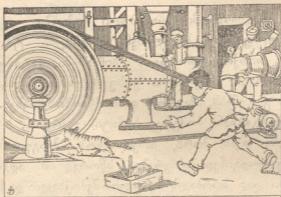

ვანოს კნუცი

დიდ სახელოსნოში გაჩაღებული მუშაობაა, ღვედები განუწყვეტლივ სრიალებენ. ბორბლები ტრიალებენ, თითქოს ერთმანეთს სიჩქარეში ეჯიბრებიან. დაზგებთან ხელოსნები ფუსფუსევენ და მუშაობენ. სახელოსნო გუგუნებს, სმაურობს და მოძრაობით სავსეა. ერთ სასარატო დაზგასთან, მოჩუმავე საჩატის კვერდით, ჰატარა შევირდი, ვანო დვას. შორს, სახელოსნოს შუაგულისაკენ, რაღაცას გულმოდგინედ მისჩერებია, სწორედ იმ ადგილას სადაც ღვედი დიდ ბორბალს სრიალით შემოჭნვევია და სწრაფად ატრიალებს. ვანო უკვე შეეჩვია თავის სახელოსნოს, თვითეულ ჩარხს იცნობს. მთელი ეს განუწყვეტელი მოძრაობა და სმაურობა, წინათ რომ მისთვის გაუგებარი იყო, ახლა აზრიაანია: იმან იცის, რისთვის დასრიალებენ ღვედები, რისთვის ტრიალებენ ბორბლები და რად ქმინავს მანქანა...

მაგრამ ახლა კი ის გაკვირვებითა და ეურადღებით მისჩერებია რაღაც არაჩვეულებრივ სანახაობას: ბორბალთან

კატის კნუტი ფუსფუსებს, ზატარა, თეთრი, მავთაბებიანი, ლამაზი კნუტი. ის როგორღაც ამ სახელოსნოში განხდა და ეს უცნაური სანახაობა, სმურობა და გუგუნის აკვირვებს. იგი თითქოს გაჯავრებული და შეშინებულიცაა, განცვიფრებით უცქერის დაუსრულებლად მოსრიალე ღვედს, ბორბლის ტრიალს და ვერ გაუგია, ეს რა არის. მაგრამ გავიდა ერთი წუთი, კნუტი ცოტა თითქოს შეეწვია იქაურობას ფრთხილად ღვედისაკენ რამდენიმე ნაბიჯი გადადგა, ფრთხილად თათი მოუქნია, შეეხო, მაგრამ შეშინებული იმ წამსვე უკან გადახტა; ისევ ჩაცუცქდა, ისევ გაჯავრებით დაუწყო უურება, მერმე წამოდგა, ისევ მივიდა ღვედთან და თათი მოუქნია...

— რა სულელია, ახლავე მანქანა ჩაითრევს, — გაიფიქრა ვანომ და კნუტისაკენ გაექანა. მაგრამ კნუტი უკვე შეესო თათით ღვედს და უკან გადახტა. ერთს წუთს დაფიქრდა, კიდევ ნასტომი გააკეთა და ღვედთან სულ ახლოს განხდა. ვანო მიჭებარდა, მაგრამ გვიანდა იყო: ღვედმა კნუტი უკვე ჩაითრია და სახელოსნოს გუგუნის ხმა საცოდავმა კნავილმა გაჭკვეოთ...

ვანოს უკვე ხელში ეჭირა დაბეჭდილი და უსიცოცხლოდ თათგადმოკდებული კნუტი, რომელიც საცოდავად ფართხალეობდა და კნაოდა.

ვანოს მუშები შემოესვიენ.

— მე თვითონ შენ გამოთრეკვას ვაპირებდი ღვედიდან, — ეუბნებოდა ვანოს მოხუცებული ზეინჰლი

— კატის კნუტის გულისათვის შენ კინადამ ხელი გაიფუჭე, — უთხრა მეორე ხელოვნანმა.

ვანომ წაიფვანა კნუტი თავის დაზგასთან და სთხოვა უფროსს, სახლში გამიშვით, სულერთია, ჩქარა დასვენება იქნებაო.

— წადი, — უთხრა უფროსმა. — უთუოდ მოკეფერებიან შინ კნუტს რომ მიუფვან.

— რად მოგიფვანია, — უთხრა მას დედამ, როდესაც კნუტი დაინახა, — სულ ერთია, მოკვდება, სედავ როგორ კანკალებს. გულს გაგვიწუხალებს ახლა კნავილით.

მაგრამ ვანოს აგონდებოდა რა ლამაზი და რა სასაცილო იყო ზაწია გაკვირვებული კნუტი, ვეებერთელა, მოგუგუნე მანქანებს მორის და შეეცოდა ზაწია ცხოველი.

— არა უძავს-რა დედა, აქ სადმე ეზოში, თივაზე დავაწვენ, იქნება გადარჩეს.

მთელი დღე კნაოდა კნუტი კალათაში რბილად ჩაგებულ თივაზე და საღამოს მიუყნდა.

დილას ვანომ ნახა, რომ კნუტი ცაღფეს ათრეული მიცოდდა იქვე ქოთნის ნატეხზე მისთვის დასსმულ წუალთან და ცოტა მოსვლინა.

— როგორ არის შენი კნუტი, — ჰკითხეს ვანოს მუშებმა, სახელოვნომი.

— არა უძავს, ცოცხალია, — უპასუხა ვანომ მხიარულად.

ერთი კვირის შემდეგ ჰატარა სახლის ეზოში, ქალაქის განაპირას, სადაც ვანო ცხოვრობდა, ვანო იჯდა ქვაზე, ხის ქვეშ, თავის ჰატარა მძინარე ერთად. იქვე მათთან ახლოს კნუტი იწვა და ქალაქის ნახევს ეთამაშებოდა.

— მოდი ვისადილოთ, გამოსძახა შვილებს დედა.

ძმები წამოდგენ და მათ უკან კოჭლობით ჰატარა კნუტი გამოუდგა.

სამ ფეხს მიაბიჯებდა, მეოთხე კი ფრთხილად მიჰქანდა.

— ოჰ, ეს საძაგელი, ძაღლივით არ დაგდევს უკან, — თქვა სიცილით დედა იმათ დანახვაზე.

ძმები შენერდენ, შეხედეს თავის საუვარელ კნუტს. კნუტი კი თითქოს ესმის, რომ მასზე ღაზარაკობენო, ალერსიანად კრუტუნებდა და თავის მსხნელს ფეხზე ეხახუნებოდა.

ლეო.

პატარა მონადირე

ამოკვდება ძვეთვალა რეზოს,
წინ წარმოუდგა
გაძლილი ეზო.
წამოხტა ცქვიტად,
შეხმასა ვაძა,

მონასა ფისო—

გაეთამაშა.

გადაიკიდა

თოფი, ლეკური.

გავარდა გარედ,

ახჯრით შემკული;

გადაჯდა ჯოსზე,

სუჭუჭ თმიანი,

გადინადირა

ესო ცვრიანი.

აქ ბატს მიუხდა,

იქ კრუს-წიწილებს;

ხბოს კუდზე ეცა—

ველარ იცილებს.

აღარ ისვენებს,

მა არა ლეკი,

თან ახლავს ფისოც

და მურა ლეკვიც.

ვარლამ რუხაძე.

ოთარის მოგზაურობა ბათომში

ო

თარს მამამ დანაპირზე აუსრულა და ბათომის სა-
ნახავად წაიუვანა.

ვეელაზე უფრო ოთარს ზღვის ნახვა უნდოდა.

სანამ მოემზადებოდნ და მატარებელში ჩასხდებოდნ
ოთარი ძალიან დელაგდა: გმინოდა ან მამამ წასვლა არ
გადაიფიქროს, ან მატარებელზე არ დაგვაკვიანდესო, და მხო-
ლოდ მაშინ დამძვიდდა, როცა მატარებელში ჩასხდნ და ზა-
რის შესამე რეკა გაისმა. მატარებელი სტვენითა და
ქშენით დაიძრა, ოთარი ვაგონის ფანჯარას აეუდა და ვეე-
ლაფერი დაავიწყდა. ვეელაფერი ახარებდა მას: ქართლის
თვალწევდნ მღელვარე ზურის უანები და მინდვრები, მტკვარ-
ზე მცურავი ტივები, ოდესღაც დიდებული ციხე-კოშკების
ნანგრევები, მინდვრებში გაძლილი ცხვრის ფარები, ჩხერიმე-
ლის ზურმუსტი სეობა, სწრაფი რიონი, აშოლტილი, შრია-
ლა სიმინდი, სოფლები, ქალაქები, სადგურების ფუსფუსი.
ბათომის ახლოს ჩაის ჰლარტაციები და სასახლეები.

უცებ მიხვდა ოთარი.

— მამა, მამილო, — შეჭევირა მან, — ნუ თუ ეს ზღვაა. ზღვა, ნძრევა, ლანღანებს, ნათელია... მზე დასვირნობს, მამა, ზღვაზე.

მამას გაეყინა და შეეკვა ოთარი უხანჯარასთან, მაგიდაზე, თვითონაც აჩერდა მის უკან.

მზე თანდათან მირს ეშვებოდა. სხივები ბრწუნვალე ზოლებად დაკრეფდა და გაიშალა ნათელ ზღვაზე. ერთი მხარე უკვე სივრცეში ჩაეშვა, და გაბრწუნვებული აციმციმდა მონარნა ე. გამსვირვალე ზღვა.

— მამა, მე შეგონა, ზღვა უძრავად დგას, მე შეგონა მავია და ეს კი... სმაურობს კიდევაც, მამა.

უცებ მზე ჩაცურდა, ჩაიშალა და იქ, სადაც უშველებელი შექმნიარე ბურთა იყო, სხივების ოქროსფერი მარაოდარნა, თითქოს ცხს ხანძარი მოედვო, მოელვარე წითელი ფერით აინთო.

— ის რაღა არას, — შეჭევირა უცებ ოთარმა.

— ეს ნათ-სადკურია. ხედავ, გეგების იალქებს, — უთხრა მამამ, აჭა. ბათომიც.

მატარებელი სადგურს უახლოვდებოდა. ისევ ხალხი, მახილი, კონდუქტორები, მამები, მოძრაობა, ფუსფუსი, ეველკან ელექტრონის სინათლე.

საქტუროში ჩამსტყნ.

მეორე დღის ოთარს ავან გაედვიმა.

— აბა, ისაუხმე და წავიდეთ ზღვაზე, საბანაოდ, — უთხრა მამამ.

ოთარი სიამოფნებით მამბიჯებდა ბათომის სუფთა, სწორ ქუჩებში. ავტობობილები, ეჭლები, ველოსაქედინი ხალხი, ქუჩებში გაჭიმული მალიციონერები აქაც ბევრი იყო, სახლები თბილი იის სახლებზე უფრო მატარები იყო მაგრამ

აქ ვველაფერი უფრო ხალისიანად გაძლიერებოდა. ნამეტნავად საუცხოვო იყო დიდ ფოთლებიანი მცენარეები. გაიარეს რამდენიმე ქუჩა და ბულვარში შევიდნენ—ოჰ, მამილო, — ძეჭვევირა ოთარმა და სწორე, სილიან გსახე იქით-აქედან ზალმებით დახრდილულ სეივანში გაიქცა. მამა სიცილით მიჭეუვებოდა ნელ-ნელა.

ოთარმა იბანაყა, აკრიფა ნაწირებსე ფურადი კენჭები და ისევ სიბილით გასწია ბულვარის სეივანში,

ნასადილევს უცვებ მოიღრუბლა და წვიმა წამოუშვა. ოჰ, რა საძინელი წვიმა იყო. ოთარს არც კი ახსოვს ასეთი სსმა თბილისში.

— ატლახდება ახლა, — ფიქრობდა ის, — ზღვის სანახავად ველარ წავალთ.

— ნუ გეშინია, — უთხრა მამამ, — მართალია ხანგრძლივად იცის აქ წვიმა, მაგრამ ახლა კი, ეტეობა, ჩქარა გადაიღებს.

გადაიღო, ჰერ კიდევ ღრუბლებით აჭრელებულ ცის კამარასე ცისარტყელას დიდი რკალი მოიხარა და მთის კალთებსე დაეშვა.

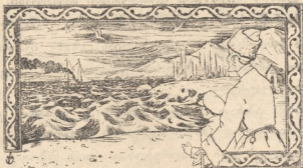
ოთარმა ველარ მოითმინა, ისევ გამივარდა გარედ და ისევ ზღვისაკენ წასწია.

მამაც რასაკვირველია, თან გჭაუვა.

— მამა, ტლახი რომ არ არის ბულვარში... მამა, შესუდე ზღვას...

ზღვა ვეიროდა და ლელავდა. აქაუვებული მძლავრი ტალღები ერთმანეთს მოხდევდნ და ნაწირისაკენ მიისწრაფოდნ, ზედ ასკდებოდნ, ჭაერში მხეუვებათ. იფშენებოდნ და ირკვილივ იბნეოდნ.

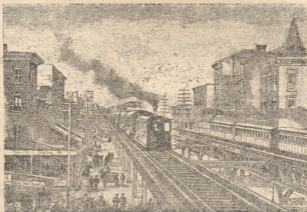
შორს, ცის კიდურზე, სივრცეს კემის დიდი მკვამლავი

მილი მიანობდა და აქა-იქ თეთრ იაღქნიანი ფელუგები
ტალღებზე ფრთავაშლილ დიდ, თეთრ ფრინველებივით ქა-
ნობდნენ.

— ოჲ, მრისხანე ზღვაც დიდებული და მშვენიერი, მ-
ბა, — ამბობდა ოთარნი და მამს ეკვროდა.

ნ ნო ნაკაშიძე.

ვინ რით შდერის

გური დაუგდგ, როგორი კონცერტი მოისმის ტვიდან!
კაცს ეგონება, ეველა მხეცი, ფრინველი და მწერი
ქვეყანაზე მოძღვრლებად და დამკვრელებად განიზილნო.

შიძლება ეს ასეც
იუოს! მუსიკა სომ
ეველას უვარს და
სიმღერაც ეოველსუ-
ლიერს უნდა, მაგ-
რამ ხმა ეველას კი
არა აქვს.

მაშ რითა და
როგორ მღერიან უს-
მონი?

— ბაყაუებმა
ტბაში დამიდანვე გა-
აბეს ეიონი. გა-
ბერეს გურის მი-
რებში საჭაერო ბუ-
შტები, წელიდან თა-
ვი ამოჭეუეს, ზირი

დააღეს და...

— ეი-ი-ი-ი-ი! — ერთბაშად გამოვიდა ბუშტებიდან ჭაერი.

მათი ეივინი სოფელში ეარებატმა გაიგონა, გაუსაზღა:

— ოჰო, მთელ გუნდს მოუგონა თავი! კარგად ვისახ
უხმებ!

მადგახსნილი ტუჩსაკენ გაფრინდა

ნაზირსე დაჯდა და დაფიქრდა:

— განა შე ბაყაუსე უარესი ვარ? მავათ სომ ხმა არა აქვთ
და, დახე, როგორ მღერინან? მოდი, მეც ვსცადო.

გრძელი ნისკარტი მ:ღლა ასწია, დაჭკრა, დააკაკუნა
ერთი ნახევარი მერსეზე, — ხან მძიმედ, ხან მოუხშირა, ხან
წუნარად, ხან ხმამაღლა: გეგონებოდით სეკაკუნა არაკუნებსო!
ისე გაერთო, რომ საუსმეც დაავიწყდა.

ღერწამში კი ზარნიტა ცალფეხზე იდგა, ეურს უგდებდა და
თან ფიქრობდა:

— ჰე, უხმო ეანჩა ვარ, რა გაეწეობა! მაკრამ, ვარუა-

ტიც ხომ ვერაფერი მგალობელი ფრინველია, რომ აქაურობა ვააუროუა.

და მოიფიქრა:

— ვარუატი ნისკარტით მღერის.

— ბაუაუები ჰაერით მღერიან.

— მე კი წელით ვიმღერებ!

ნისკარტი ტბაში ჩაჰყო, წელით აივსო და შიგ მაკრამ ჩაუბერა.

— ჰრუმბ-ბუ-ბუ-ბუუმ!...-გაისმა გუგუნნი ტბაზე, თითქოს ხარმა დაიბდავლო.

— ვიძ, რა სიმღერაა! — გაიფიქრა კოდალაძე, დასაკრებეს
მეც ვიძოვი: სე დოლი იეოს, ხეში ნისკარტი — ჟოსი!

ბოლოთი ხეს მაჟკრა, ტანი უკან გადასწია. მოიქნია
თავი და ისე დაუკაკუნა და ჩაუბყირა ნისკარტით, რომ
კაცს მართლა დოლი ეკონებოდა!

ხის ქერქიდან უღვაძვრძელა სოჭო გამოძვრა.

გაფშეკულ კისერზე თავი დაატრიალა, და აჭრიალდა
კისერი,—წრიპინი მოისმა.

ბეჭრი იწრიპინა, თავი დაიქანცა,—თუძცა ვერაუის რა
გაავონა, მაგრამ თვითონ კი კმაყოფილი დარჩა.

სის ქვეშ, ბუდიდან, შავფუტკარა გამოძვრა და მოსაღ-
სენად მინდორზე გაფრინდა.

მინდორზე უოველ ევაგიდს თავს ევლებო, მარღუ-მაცარ,
გაფშეკილ ფრთებით ბზუის: თითქოს სიმი გუგუნებსო.

ამ სიმღერამ ბაღასში მწვანე კალია გააღვიძა.

კალიამ მაშინვე თავისი ჭიანური მოძართა, ფრთებზე
რომ ნაკენჭნები აქვს, ჭიანურად იხმარა, მუსხლებით უკან
შებრუნებული, გრძელი უკანა ფეხები კი ქამანჩად. ფეხებს
კვერდებზე იხახუნებს, ფეხებზე რომ ჰაწაწინა წვეტები აქვს
ფრთების ნაკენჭნებს სვდება, და ჭრიჭინი მოისმის.

მინდორში კალია ბევრია მთელი სიმებიანი კორკ-
სტრი შესდგა.

— ეჭა, — გაიფიქრა კრძელცივირა ცხრატეხვამ, — მეც
უნდა ვიმღერო!

მაგრამ რით?

ეული მე არ მივარგა, არც ნისკარტი მივარგა, არც
თავი მივარგა, არც კისერი და არც ფრთები ეჭა, რაც იქნება,
იქნება, — გაუფრინდები და რითიმე მეც შემოვძახებ, სხვებს
არ ჩამოუვარდები!

— კამოსტა კორანადან და მალლა ღრუბლებში შეინა-
ვარდა, კუდი მარაოსავით გაშალა, ფრთები გაისწორა, მო-
ტრიალდა და ნისკარტით დედამიწისკენ დაეშვა. მოჭქრის და
მალლიდან წამოსულ ჰატარა, მსუბუქ ფირფიტისავი სან

ერთ მხარეზე გადახრება, ხან მეორეზე. თავით ჭაერს აწობს, გამლილი ბოლოს წვრილ წმინდა ბუმბულში ნიაფი თამაშებს და სმეურობს.

დედაშიწაზე კი ისე მოისმის, თითქოს ძაღლა ცხვარი კიკინობდეს.

ნამდვილად კი ეს ცხრატყავაა.

აბა, გამოიჯან, რით მღერის?

სალღობი!

პ. მიქელაძე.

როგორ ფრინველი რით იკვებება.

ზოგი ფრინველი, როგორც ზოგი ცხოველი, ცოცხალი ნანადირევით იკვებება. ბევრი ფრინველი იჭერს და სჭამს თავისზე პატარა ფრინველებს, ზოგიც თევზებს, ზოგი მწერებით, იკვებება, მაგრამ უმრავლესობა პატარა ჩიტებია და იკვებება ხორბლფულობით და სხვადასხვა ხილფულობით. პატარა ჩიტებს უყვართ გუნდ-გუნდად ფრენა, საჭმელსაც ერთად ეძებენ, ერთმანეთს ექომაგებიან, მტაცებელი ფრინველები კი ვერ ეწყობიან საზოგადოებრიობას და ცხოვრობენ ცალ-ცალკე, ან წყვილ-წყვილად.

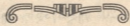

ბელურას ნისკარტი (ხორბლ-
ულის მჭამელი ფრინველი).
ყველი ზორბლის მჭამელ
ფრინველს ნისკარტი
მსხვილი და მაგარი
აქვს. ნისკარტი
იმით შეყვლილით
კენკონ და ჭა-
კვიტონ კი-
დეც ზორ-
ბლეთ-
ლი.

გულწითელას ნისკარტი. (მწე-
რების მჭამელი ფრინველი),
ყველი ფრინველა, რომ-
ლებიც მწერებით
იკვებები, ნისკარ-
ტი წერილი და
მანვილი
აქვს.

შვეარდენის ნისკარტი (მტაც-
ებელი). აქ ყველა მტაცებელ
ფრინველს ძალიან მაგარი,
ძლიერი, მახვილი და მო-
კაუჭებული ნისკარტი
აქვს. ადვილად
გლეჯენ ხორცსა
და დრღინან
ძელებს.

ბელურა, კინკრაქა, ბოლიოცეცხლა, ჩიტბატონა—ხორ-
ბლფულის მჭამელია.
მერცხალი, ბულბული, შოშია, გულწითელა, ხეკაკუნა
(კოდალა)—მწერების მჭამელი ფრინველია.
იხვი, გედი, ყანჩა, წერო—თევზების მჭამელი ფრინვე-
ლებია.
არწივი, შვეარდენი, ქორი, ძერა-ყვავი ბუ—მტაცებელი
ფრინველებია.

ჩხრიალა გველი

ანჩესტერის მუზეუმში მოგზაურ ამერიკელების ერთ ჯგუფს შეეხვდა. როდესაც გველების მდიდარ კოლექციას ვათვალიერებდით, ერთმა მგზავრმა მოხუც ამერიკელს მიმართა:

— აი, ერთი შენი მეგობარი, ჯონ, — და ჩხრიალა გველის ერთი შეწიერი ეგზემპლარი აჩვენა.

მე შევკადე მოხუც ამერიკელს, ჯონ როლინსტონს და შევაძინე, რომ ცალი ხელი მაჯაში გადაჭრილი ჰქონდა და ხელის მაგივრობას რკინის კაზი უწევდა.

— გველის კბენის გამო ხელი, აღარა მქვს, — დამხვიდებით მითხრა როლინსტონმა და იმავე დღეს ხელის მოჭრის ამბავი მიაბო.

— დაკოტაში ¹⁾, 20 წელიწადზე მეტს, ჩხრიალა გვე-

¹⁾ ერთ-ერთი შეატია ჩრდილო ამერიკის შეერთებულ შტატებში, მდინარე მისსორის ნაპირას.

ლებს ვნადირობდი. ეს გველები იმდენად მუწეუშებისათვისაც არ არის საჭირო, რამდენადაც საექიმოდ. ქარებისათვის ამ გველის მსამსე უებარი წამალი არ მოიხლება. რასაკვირველია, თუ სიფრთხილით მოიხმარს მას კაცი. ჩხრიალა გველის მსამი ისეთი სამინჯლი საწამლაჲია, რომ მისგან ნაკებნი ადამიანი თუთხმეტ წუთსაც ვერ ცოცხლობს.

მე სამხრეთ დაკოტაში ჭაობის ახლოს ვცხოვრობდი, სოფლის განაწირას, მდინარის ხეობაში. ეველა ადგილობრივი მცხოვრები მამაკაცი ჩხრიალა გველებს ნადირობს. თუმცა ეს ხელობა ერთობ საშიშაა, მაგრამ უბედური შემთხვევა მინც იშვიათად მოხდება.

ამ ადგილებში უსარმახარი ჩხრიალა ²⁾ გველები ბუდობენ. მსხვერწლზე თავდასმა სხვა გველებივით არ იციან. ჩხრიალა გველი ჯერ რგოლებად დაესვენა და შემდეგ ჯგება მთელი თავის სიგრძით და რამდენიმე წუთის განმავლობაში კუდის წვერზე ჯგას. ამხაირად ის ემსადება გადასასტომად. მონადირეც სწორედ ამ წუთს ელას. იგი ამ დროს განტება განზე და ისე მძლავრად დაჭკრავს თავში, რომ დარტყიანებული გველი ძირს ეცემა, მონადირე კი ამ დროს კისერში ჩანგალს უერის.

როდესაც გველს მოჭლავენ, ეელში ამოსჭრიან ჯირველებს, რომლებშიაც ძვირფასი მსამია დაკროვილი. არც მკვდარგველს ეკარება ფასი. ტუავი 10—20 დოლარი ღირს, კუდის ბოლო ნაწილი—რგოლები, ან როგორც ჩვენ ვეძახით—ფოლაქები, რომლის საშუალებითაც ის თავისებურად ხმაურობს ხოხვის დროს—ნ დოლარად ფასობს.

ამ გველს ჩხრიალას იმიტომ ეძახიან, რომ კუდის ბოლო ერთმანეთში ჩაწეობილ რქის რგოლებისაგან შესდგება,

²⁾ ჩხრიალა გველები ნ ფუტამდე იბრდებიან.

როდესაც გველი მიცურავს, ეს რგოლები ერთმანეთს ესახუნება და სმაურობს. რაც უფრო სწივრიანია გველი, უფრო მეტი რგოლი აქვს.

ერთხელ ცოცხალი ჩხრიალა მამალი გველი დავიჭირე. მარტო ექვსი რგოლი—ფოლაქი ჰქონდა, მაშასადამე ჯერ ძლიან ახალგაზრდა იყო, რადგან წელიწადში თითო რგოლი ემატება. გველი მავთულის ბადით გამაგრებულ შუძის თავსახურავიან თუთიას უთბი მოვითავსე.

დედლი გველიც უნდა დამეჭირა, მაგრამ გადავწყვიტე სელი არ მესლო და მიმეცა დრო წიწილების კემონევის. გველები სომ 500000-მდე კვერცხს სდებენ წელის ზირად, სილაში. ჩვენ დიდი სიფრთხილით ვუვლით ამ ადგილებს, რადგანაც ჩვენი შემოსავალი დამოკიდებულია გველების სიმრავლეზე.

ეუთი, რომელშიაც ტყვე შეავდა, ჩემი სახლის გვერდით, კარედ იდგა. სახლი კი ჭაობის სიახლოვეს იყო.

დაწოლის დროს მესმოდა მისი მოუსვენარი ფუსფუსი ცივ სატუსალოში, რადგანაც იმ ადგილებში ცივი დამეები იცის და ამ გველს კი სითბო უყვარს. ბოლოს დამეინა, მაგრამ როგორღაც მოუსვენრად მეძინა. უცებ გამომეღვიძა და ცივა ოფლა დამახსა. ოფლი მოვიწმინდე და თავსარდაცემული გავშეშდი. ჩემს ოთახში სადღაც ისმოდა საშინელი გველის ხოხვის დროს დამახსიათებელი სმაურობა. ბნელოდა. უცებ სმაურობამ იკლო, ეტეობოდა მიცურავი დგებოდა და გადმოსახტომედ ემსადებოდა.

საით იყო, მარჯვნივ თუ მარცხნივ? რამდენი დრო გავა, სანამ თავს დამესხმის? ამ ფიქრში რომ ვიყავი, გავიგონე გაბედული სმაურობა და ვიგრძენ ფხვებზე გველის სრიალა, დაკლავნილი ტანი. ძლიან კარგად ვგრძობდი, თუ რა საშინელ მდგომარეობაში ვიყავი. იმავე წამს ვიგრძენ, რომ გველი

კვერდებზე შემომქსვია და ზევით-ზევით მოიწვედა. სად ქონდა თავი? მოაღწია მხრებამდე, თუ უბევ ევლამდე? ჩემი ტანჯვა უსაზღვრო იყო.

უცებ ვიგრძენი ცივი მესება ეურთან. როგორც იქნა ძაღლთნე მოვიკრიბე და გაძეძებული ძდგომარეობისაგან გამოვერკვიე. არ გასულა წამი, რ. მ კველს ევლში ხელი წავუჭირე. სმაურობითა და სისინით ვიბრძდით სიბნელეში, იატაკზე მე და გველი. გველი თანდათან უფრო და უფრო მაგრამ მესვეოდა და მიჭერდა ტანზე თავის ქერტილიან ტანს. სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა გვექონდა. როგორც იყო, კარს მივატანე, მოვახერხე გაღება და ბარბაცით გარედ გამოვედი. ჩემს ძახილზე ჩემმა მეზობელმა მონადირეებმა მოიბრძინეს და მერთალი ვ. რსკვლაკების შექზე მოჭკლეს გველი, რომელიც ნაკუწ-ნაკუწად დასერილი, გასისხლიანებული დაცვირდა ძირს.

ღვინით გრძობაზე მომიყვანეს. ისევ ოთახში დავბრუნდით. გველის ნაჭრები დაჭყარეს იქვე. კუთხეში, რომ დილით შხამი ახოკვეცალა. ისევ დაუწყეი ლოგინში, მაგრამ ძილი არ შეკარებოდა, ირგვლივ სიბნელე თითქოს ახალ საშინელებას მიმზადებდა.

ბოლოს ავდექი, ავანთე სანთელი და მივედი გველთან. მკვდარი მეკონა. სწრაფად დაკვარი დიდა დანა და მოვამორე თავი ტანს. ხელი გავუწოდე. მინდოდა თავი მაგიდაზე დამედვა, რომ ადვილად ამომეჭრა ევლიდან შხამი, მაგრამ უცებ ვიგრძენ რომ თითსა და თითს შუა ჩამარტო კბილები, მიკბინა. თითქმის მკვდარმა გველმა ჩაიკდო თავის შხამიან უბეში ჩემი თითები.

გამწარებულმა გამოვეკლიჯე ხელი გველს, დაკვარი თავში და იქვე სული გავაფრთხობინე. მაშინვე მწვავე ტკივილმა დამიარა მთელ მკლაფში და ხელი მკვდარივით ძირს ჩამოვარდა. საბედნიეროდ არ დავიბენი და იმ წამსვე ერთი მკლაფრი მოქ-

ნევით დაუკარი დანა და ჩემი სელი ზედ მჯავში დადავეკეთე.

რასაკვირველია, სელის მოჭრით თავი გადავირჩინე, რადგანაც ჩსრიალა გველის ნაკბენის წამალი ჯერ არ აღმოუჩენია მეცნიერებს. ერთად ერთი საშუალება—თჰერაქცია იყო. ამხანაგებმა წამიუვანეს საავადმყოფოში. მოვრჩი და ახლა ვისვენებ.

თქვენ მკითხაეთ, როგორ გაჩნდა გველი ჩემს ოთახში, მოგახსენებთ, რომ სახლები იქ მკვიდრი ნაშენი როდია. როდესაც ერთ ალაგას გველი იკლებს, სახლის დარღვევა და ხსვა ადგილას გადატანა ადვილი საქმეა.

როდესაც მამალი გველი დავიჭირე და ცოცხალს მიკათრევიდნი მინისაკენ. კუდი მიწაზე ეთრეოდა და კვალს სტოვებდა. ალბად დედალი გველი შეაწუხა მეუღლის დაკარგვამ და მოსწახსავად მის კვალს გაჰქევა, ჩემი სახლის კარებს მოადგა და უთუოდ სადმე ვირთხას მიერ გათხრილ ჭუჭრუტანაში შემოძვრა.

ქურნ. „ბარაბანიდან“

ერთი კოჭოზი რქე

მანდილა და ვარლუა, დედა გენაცვალეობათ, ახლავ გასწიეთ და რძე მიყიდეთ, თქვენს პატარა ძამიას ჰშია და ფაფა უნდა მოვუხარშო, — უთხრა დედამ თავის შვილებს და მისცა ლამაზი, სუფთა კოჭოზი, პირფართო და ხუფიანი. გასტუმრებისას კიდევ დაარიგა:

— შვილებო, აკითობას ნელა იარეთ, ხანდახან დაისვენეთ, რადგანაც დაცხება და სავსე კოჭოზი თქვენთვის ძნელი წამოსაღები იქნება.

და-ძმა წავიდა. გზაში ბევრს იცინოდენ, ხუმრობდენ და ერთობოდენ, როცა უცქეროდენ მინდორ-ველს, ღობის გა-

ყოლება ყვავილებს და პებლებს, რომელნიც ყანების თავს დაფრინავდენ.

მივიდენ ერთ დედაკაცთან, რომელიც სოფლის ბოლოში ცხოვრობდა, იქ ეგულეობდათ კარგი რძე. მერძევემც ჩამოუსხა თეთრი და ტკბილი რძე ლამაზ კოჭობში, თავს ხუფი დახურა, მკედი მაგრა შემოუჭირა და დაძმა გააფრთხილა, არ დაგივარდეთო.

— არა, ნელა ვივლით, — უპასუხეს მერძევეს და გამოსწიეს.

თანდილა უფროსი იყო, რძიანი კოჭობი იმას ეჭირა, ვარდუა კი გვერდით მიჰყვებოდა. ვნახოთ, ერთი ბაღის ყურში შემოხვდათ გიგლა, ცელქი და გულმხიარული ბიჭუნა; გიგლა თამაშობის ავან-ჩავანი, ის, ვისაც მუდამ სიცილი და ხუმრობა უყვარდა. გიგლა თან მოაგორებდა პატარა ურემს.

— საიდან მოდიხართ? — ჰკითხა დაძმას.

— რძე მოგვაქვს ჩვენი პატარა ძმისთვის. შენ რაღას შვრები?

— ხომ ხედავთ, ვთამაშობ ურემობანას. ეს პატარა, ლამაზი ურემი ძიამ საგანგებოდ გამიკეთა.

— მეც მინდა შენთან ერთად ვითამაშო. — უთხრა თანდილამ, — მოდი, მაგ ურმით წავიღოთ შინ ეს რძე.

— მძიმე იქნება, — დასძინა ვარდუამ.

— მაშ გიგლა რის ბიჭია, რო კარგი რამ არ მოიფიქროს, — სთქვა გიგლამ.

— მართლა, თუ შენი ნებაც იქნება, მოდი, კოჭობი დავდოთ ურემზე და სამთავ წავიღოთ შინ, კარგადაც გავერთობით.

— კოჭობი რომ გადმოგორდეს? — უთხრა ვარდუამ.

— აბა ნახეთ, რა კარგად დავამაგროთ.

გიგლიამ იქკუა და კოჭობი ურმის ბოლოს დაამაგრა. ტოკვა რომ არ დაეწყო, მარცხნივ და მარჯვნივ გვერდებზე ბალახ-ბულახი შემოუწყო და ჩაუტენა

ახლა ძლიერ კარგად არის, ვეღარ დაიძვრის.

პატარებმა მოწონების ნიშნად ტაში შემოჰკრეს.

— მაშ გზას გაუდგეთ.

ეზიდებოდენ ურემს ჯერ ნელა მიდიოდნენ, ფრთხილად აყვინენ, რომ რძიანი კოჭობი არ შემოტყდომოდათ. მე-

რმე, რა კი გულ-არხეინად იყვნენ, ცოტა უფრო მოუჩქარეს, ბოლოს გარბოდენ კიდევ.

ვიშ სიამოვნებავ!

უეცრად ეშმაკმა გიგლამ კიდევ რაღაც მოიფიქრა: თუ ასე ვიარეთ, ძლიერ აღრე მივალთო. სახლის ბანი კიდევ მოჩანდა ხეებსა და ხეებს შუა.

ასეთი სიამოვნება ჰსურდათ უფრო დიდხანს ჰქონოდათ.

— ნუ თუ გეჩქარებათ?—ჰკითხა გიგლამ და-ძმას.

— არა, ერთი საათიც რო დაეახანოთ, დედა მაინც არ დაგვტუქსავს.

— მაშ მოდი გრძელი გზა მოვიაროთ.

ჩინებული აზრია!

პირდაპირი გზით წასული პატარა მეგობრები უკან დაბრუნდნენ, რომ ბილიკ-ბილიკ ევლოთ.

მთა გადვიაროთ და ისე მივიდეთ შინ, ტყე და ტყე სიარულით!

რა კარგი ბილიკია — და! რა კარგი სიგრილეა ხეების ჩრდილში! გზაც პირდაპირი, სწორი და დაცემული! ურემი

მიგორავდა, თითქოს ფიცარდაგებული ყოფილიყოს გზა, მაგრამ ცოტა უფრო შორს ბილიკი შეიქმნა ოღრო-ჩოღრო და ქვა დაყრილი. ურემი მიხტოდა, ხან ერთი მხრით გადინებოდა, ხან მეორე მხრით, ქვებს ეტანებოდა. რძიანი კოჭობი ძალზე ირყეოდა, მაგრამ რა უშავს, რძე ხომ ვერ გადმოვაო, ამბობდა გიგლა.

ვიშ, სიამოვნებაჲ! ხტუნვა-სირბილით მიდიოდნენ, გზას კი ვერას ამჩნევდნენ, მაგრამ მივიდნენ თუ არა ერთ პატარა ტყის ძირში, ვარდუამ სთქვა:

— არ მეგონა, თუ გზა ასე გრძელი იყო.

— მაშ არა და, — დაუმატა თანდილამ; რა ხანია, წამოსულები ვართ. დედა გაგვიჯავრდება, გავიქცეთ!

დაიწყეს სირბილი. ძლიერ ცხელოდა. საგონებელშიაც იყვნენ, დედას გული არ მოსვლოდა. ბოლოს მივიდნენ ქშენით, მაგრამ მხიარული, სიამოვნებისაგან დაწითლებული.

— დედილო, აი რძე!

— თქვე ცელქებო, თქვენა, განა არ გეტყობათ, რომ ძლიერ გირბენიათ, დაიღლებოდით არა?

— სრულიადაც არა.

გასართობი

თამაშობა

წარმოდგინილ ს. ვთვლიჩაძის მიერ.

მ გ ზ ა ვ რ ი

მოთამაშენი, რომლებიც სკამებზე ირგვლივ სხედან, ირჩევენ ქალაქების სახელებს: ერთი არის ტფილისი, მეორე — ქუთაისი, მესამე — თელავი, გორი, ფოთი, ბათომი, ახალციხე და სხვა. ერთი მოთამაშეთაგანი, რომელიც ამორჩეულია (მგზავრი) გამოდის, დგება შუაზე და ამბობს: — მე ვავემართე სამგზავროდ, ჩავედი ბათომში (აღგება ბათუმი), დავათვალიერე ეს ქალაქი და ვავემართე სიღნაღში (შეიძლება ის ქალაქიც ახსენოს, რომელიც აქ არ არის), გადავედი თელავში (აღგება თელავი) და იცვლის ალავს ბათომთან; ამ დროს მგზავრი ცდილობს ვისმეს ალავი დაიჭიროს, რომელიც ულაგოდ რჩება, ის ასრულებს მგზავრის როლს. შემდეგ ის აგრძელებს თავის მოგზაურობის აწერას. გადადის ერთი ქალაქიდან მეორეში, მესამეში და სხვა. შეუძლია ბოლოს სთქვას, რომ ის იყო ყველა ქალაქებში. (აქ ყველანი ერთმანეთთან იცვლიან ალავებს). კარგი მგზავრი ბევრ რამეს იტყვის ამ ქალაქებზე, თუ რისთვის იყო იქ. რით არის შესანიშნავი ესა და ეს ქალაქი, ყველა ეს იწვევს მხიარულებას ბავშვებში (წამობტებიან, დაჯდებიან და სხვა.); ყველა ეს აქის დამოკიდებული მგზავრის მოხერხებაზე.

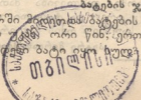
თამაშობა წუმწუმებით

1) წუმწუმებიდან შემდგარ 5 კვადრატს ჩამოაცალეთ 3 წუმწუმა ისე, რომ დარჩეს 3 ასეთივე კვადრატი.

2) დააწყვეთ 6 წუმწუმა ისე, რომ თვითიწერი წუმწუმა ეხებოდეს ოთხ სხვას.

ბატების ჯოგი
მინდორში მინდორის ბატების ჯოგი: ერთი წითელი, ორი უკან; ერთი შავი, ორი წინ; ერთი ორის შუა, და ორი ერთ ორგში. რამდენი ბატი იყო ჩაღებული?

განათლების სახალხო კომისარიატის სოციალურ აღზრდის მთავარ-მართველობის ხალიტერატურო-სამხატვრო სექციის ხელმძღვანელობით გამოცემულ წიგნების სია:

1.	„ნაკადული“ № 1 1924 წ.	თითო წიგ.	25 კ.
2.	„ „ № 2—3 1924 წ.	„ „	30 „
3.	„ „ № 4—5 1924 „	„ „	40 „
4.	„ „ № 6—7 1924 „	„ „	25 „
5.	წითელი სხივი №№ 1, 2—3, 4—5	„ „	40 „
6.	„ნაკადული“ 2921 წ. და 1922 წ. №№	„ „	25 „
7.	„ჯეჯილი“ 1921 წ. 1922 წ. 1923 წ. №№	„ „	40 „
8.	ნორჩი ძალა—კრებული	„ „	15 „
9.	„სამი აშბავი“—შოი მღვიმელისა	„ „	10 „
10.	„კოკროკინა“—დ. დონდუასი	„ „	10 „
11.	ბელა ჰეკეკა	„ „	10 „
12.	„შემოდგომა“—ფერად სურათებიანი წიგნი.	„ „	70 „
13.	„დედაბერი, ტურა და მელია კული გძელია“	„ „	50 „
14.	„ბავშვებს“—ლექსები გ. ქუჩიშვილისა	„ „	20 „
15.	„ტყის ზღაპარი“—მამინ სიბირიაკისა, თარგ.	„ „	20 „
16.	„ტყის სურათები“—შოი წღვიმელისა	„ „	25 „
17.	„ჭიანჭველას საოცარი თავგადასავალი“	„ „	30 „
18.	„თავისუფალ ბავშვთა სიმღერები“	„ „	2 „
19.	„ქართული მოძრავი თამაშობანი“	„ „	80 „
20.	„ტროადის ომი“—ალ. მიქაბერიძისა	„ „	80 „
21.	„ივანე-არაკნი“—ალ. მირიანაშვილისა	„ „	30 „
22.	„საბავშვო პიესათა კრებული“	„ „	70 „
23.	„ივანე სულელი“—ზღაპარი, ლ. ტოლსტოისა	„ „	15 „
24.	„ლურჯი ფრინველი“	„ „	50 „
25.	მოძრავი თამაშობანი, სიმღერებით—გოგლიჩიძისა	„ „	1 მ.
26.	ოვიდიუსის მეტამორფოზები,—მიქაბერიძის	„ „	70 კ.
27.	„ზამთარი“—ფერადი სურათებით	„ „	50 „
28.	„უძველესი დროის ბავშვის თავგადასავალი“	„ „	45 „
29.	როგორ იცავენ თავს ცხოველები მტრისაგან“	„ „	25 „
30.	„გაზაფხული და ზაფხული“	„ „	90 „
31.	„რას გვიამბობს ოთახი“	„ „	20 „
32.	„ზღვის სიმდიდრე“	„ „	20 „

1924 წ.

მიიღება ხელის მოწერა საუკმაწვილო დასურათებულ უოველ-
თვიურ ქურნალებზე:

მცირეწლოვ. „ნაკადული“ მე-XX წ.

მოზრდილ. „წითელი სხივი“

ხელის მოწერა მიიღება თვიურად.

ცალკე „ნაკადული“ 25 კ.

„წითელი სხივი“ 40 კ.

ქალაქ გარედ გაგზავნა ხელის მოწერის ხარჯზე.

მისამართი: ტფილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა, № 5, განათლების
სახალხო კომისარიატი, „ნაკადულისა“ და „წითელი სხივი“-ს რედაქცია.

რედაქციაშივე შეიძლება სიაში ჩამოთვლილ წიგნების შექენაც.

რედაქტორი—ხარედაქცია კოლეგია.